

У Х В А Л А
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про закриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою малого приватного підприємства „Аквадон“ щодо відповідності Конституції України (конституційності) положення другого речення абзацу першого частини другої статті 215 Цивільного кодексу України

м. К и ї в
3 липня 2019 року
№ 11-уп(І)/2019

Справа № 3-296/2018(4069/18)

Перший сенат Конституційного Суду України у складі суддів:

Шаптали Наталі Костянтинівни – головуючої,
Головатого Сергія Петровича,
Гультая Михайла Мирославовича,
Завгородньої Ірини Миколаївни,
Колісника Віктора Павловича,
Кривенка Віктора Васильовича,
Литвинова Олександра Миколайовича,
Мельника Миколи Івановича,
Саса Сергія Володимировича – доповідача,

розглянув на пленарному засіданні справу за конституційною скаргою малого приватного підприємства „Аквадон“ щодо відповідності Конституції України (конституційності) положення другого речення абзацу першого частини другої статті 215 Цивільного кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Саса С.В. та дослідивши матеріали справи,
Перший сенат Конституційного Суду України

у с т а н о в и в:

1. Мале приватне підприємство „Аквадон“ (далі – Підприємство) в особі директора Побігай Тетяни Костянтинівни – уповноваженої особи, яка діє від імені юридичної особи, звернулося до Конституційного Суду України з клопотанням визнати таким, що не відповідає частині першій статті 8, частині першій статті 55, частині другій статті 124 Конституції України (є неконституційним), положення другого речення абзацу першого частини другої статті 215 (за конституційною скаргою – положення другого речення частини другої статті 215) Цивільного кодексу України (далі – Кодекс), за яким визнання правочину недійсним судом не вимагається, якщо його недійсність встановлена законом.

З матеріалів справи вбачається, що у березні 2016 року заступник прокурора міста Києва в інтересах держави звернувся до господарського суду міста Києва з позовом до Підприємства та комунального підприємства „Дирекція реставраційно-відновлювальних робіт“ щодо визнання недійсною додаткової угоди від 25 грудня 2008 року № 3 до інвестиційного договору від 7 квітня 2006 року № 9 про реконструкцію нежитлого будинку по вулиці Сагайдачного у місті Києві, на підставі якої Підприємство набуло право власності на нерухоме майно; зобов'язання Підприємства повернути нерухоме майно територіальній громаді міста Києва.

Господарський суд міста Києва рішенням від 18 вересня 2017 року відмовив у задоволенні цього позову. Київський апеляційний господарський суд постановою від 24 січня 2018 року зазначене рішення залишив без змін. Верховний Суд постановою від 13 червня 2018 року скасував рішення судів попередніх інстанцій у частині відмови в позові про зобов'язання Підприємства повернути об'єкти нерухомого майна та прийняв у цій частині нове рішення, згідно з яким позов задовольнив та зобов'язав Підприємство повернути територіальній громаді міста Києва об'єкти нерухомого майна. Верховний Суд установив, що додаткова угода від 25 грудня 2008 року № 3 до інвестиційного договору від 7 квітня 2006 року № 9 є нікчемною, оскільки сторони не дотримали вимог закону щодо нотаріального посвідчення при укладенні

правочину, який за своєю правовою природою є договором купівлі-продажу нерухомого майна.

Підприємство вважає, що оспорюване положення Кодексу не відповідає Конституції України, оскільки його зміст допускає неоднозначне „трактування“, порушує конституційне право людини на судовий захист та обмежує юрисдикцію судів.

2. Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України Ухвалою від 4 жовтня 2018 року відкрила конституційне провадження у цій справі.

3. У процесі розгляду справи Перший сенат Конституційного Суду України дійшов висновку, що конституційне провадження у справі підлягає закриттю з огляду на таке.

Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ у конституційній скарзі має міститись обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону; конституційна скарга вважається прийнятною, зокрема, за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону (пункт 6 частини другої статті 55, абзац перший частини першої статті 77).

Аналіз конституційної скарги та долучених до неї матеріалів дає підстави для висновку, що автор клопотання не навів аргументів, які підтверджували б невідповідність положення другого речення абзацу першого частини другої статті 215 Кодексу частині першій статті 8, частині першій статті 55, частині другій статті 124 Конституції України.

Суб'єкт права на конституційну скаргу вважає, що „оспорювані положення Кодексу по суті закріплюють автоматичну недійсність нікчемного правочину та фактично заперечують можливість вирішення судом позовних вимог про визнання нікчемного правочину недійсним“. Такі твердження автора клопотання ґрунтуються на власному розумінні положення другого речення абзацу першого

частини другої статті 215 Кодексу, яке полягає в тому, що „нікчемний правочин недійсним судом не визнається“. Водночас згідно з оспорюваним положенням Кодексу визнання нікчемного правочину недійсним судом не вимагається. Тому наведені у конституційній скарзі аргументи не обґрунтовують невідповідності положення другого речення абзацу першого частини другої статті 215 Кодексу частині першій статті 55, частині другій статті 124 Конституції України.

Крім того, Верховний Суд у постанові від 13 червня 2018 року, яка є остаточним судовим рішенням у справі Підприємства, встановив, що додаткова угода від 25 грудня 2008 року № 3 до інвестиційного договору від 7 квітня 2006 року № 9 є нікчемною, і застосував наслідки недійсності нікчемного правочину.

Суб'єкт права на конституційну скаргу стверджує, що „оспорювані положення Кодексу не містять конкретного переліку нормативних актів, які можуть слугувати юридичною підставою для встановлення нікчемності правочину, а передбачені цим кодексом підстави нікчемності правочину не є вичерпними“, тому „оспорювані положення не відповідають вимогам ясності, чіткості та зрозумілості правової норми – принципу правової визначеності, як елементу верховенства права“. Проте автор клопотання не враховує, що положення другого речення абзацу першого частини другої статті 215 Кодексу не стосується підстав для визнання правочину нікчемним. Підприємство фактично висловлює незгоду із законодавчим регулюванням питань нікчемності правочинів, що не є обґрунтуванням тверджень щодо невідповідності оспорюваного положення Кодексу частині першій статті 8 Конституції України.

Таким чином, автор клопотання не дотримав вимог, визначених у пункті 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону.

Відповідно до частини четвертої статті 63 Закону України „Про Конституційний Суд України“ сенат Конституційного Суду України закриває конституційне провадження у справі, якщо під час пленарного засідання будуть виявлені підстави для відмови у відкритті конституційного провадження, передбачені статтею 62 цього закону.

Отже, конституційне провадження у цій справі підлягає закриттю.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 36, 55, 62, 63, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 48, § 55 Регламенту Конституційного Суду України Перший сенат Конституційного Суду України

у х в а л и в:

1. Закрити конституційне провадження у справі за конституційною скаргою малого приватного підприємства „Аквадон“ щодо відповідності Конституції України (конституційності) положення другого речення абзацу першого частини другої статті 215 Цивільного кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Першого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ПЕРШИЙ СЕНАТ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**